

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

שיר מעון פרשת דברים

לנכד החת"ס, מודפס בסוף ספר תורת משה)

למשל שילמדו הדורות ממנו שלא לנעט נגד מד"ה, ח"כ הוא נכתב לדורות עולם למשל, והיה לו לומר אלא משל הוא, שהוא דבר הכוב המיד להיות המיד למשל לדורות עולם, ונמה אמר משל היה. אלא הוא הדבר אשר כחצנו, כי מנינו כמה פעמים שהיה מעשה אחד באמת והקב"ה עשה דבר זה למען להיות למשג ולדמיון לבחי עולם שילמדו מדבר זה, ומנינו לשון משל על מעשה שהוא באמת, ככהו צהורה בתוכחה [להבין כ"ה לזין] והיות לשמה נמשל, וזה שאמר אלא משל היה, שאיוב היה באמת רק פעם אחת בעולם, ובראו הקב"ה להיות מולאה בתהלה ואח"כ נדכאו ציטורים רבים, והקב"ה בך אחרית איוב מראשיתו [איוב מ"ב י"ב], כדי שיקחו ממנו משל ומוסר, ולהכליל זה נכדו.

יערות דבש ח"א דרוש יד

וזהו איוב לא בדעת ידבר, וכל עסקינו בגולה אשר יצחקו עלינו צעירים וכדומה, ורבים יסורים וכל ראש לחלי וכל לבב דוי, הכל מבואר במענה איוב, וזהו הכל מיסורי ישראל, וגם משיח בן דוד שסובל יסורים בשביל ישראל, והארכת בפרטות דברי איוב איך הכל מוסב על ישראל, וכן רעי איוב הם חכמי ישראל, ואין מנחם לאיוב ולא מצא עזר כנגדו בעו"ה, כי כאבו נעכר יום ביומו, אמנם בביאת אליהו בן ברכאל הוא אליהו הנביא, כאשר יבוא הוא על ישראל והשיב לב אבות על בנים, אז ימצא איוב תנחומים ואז ישוב רוחו בקרבו, ואז יזכה למראות נבואה, וידבר ה' את איוב מהסערה, והוא המובטח ע"י נביאים [זכריה ט', יד] וה' עליהם יראה ויצא כברק חצו והלך בסערת תימן, והיא הסערה שידבר ה' עם ישראל, ולבסוף יוסיף לישראל משנה מאשר היה בימי שלמה, והמה ימות המשיח אי"ה, ולכן עם ה' ברי לבב, עד מתי תהיו שכורים ולא מ"ן. כבר אמר עלי [שמואל א' א. יד] הסידי יינג מעליך, וכן אנחנו צריכים ליישב עצמנו מבלי לבלות זמן בחנם, כי אם לראות לעבוד ה' בשמחה ובכל צרותינו לשמוח:

בבא בתרא טו-ב

עניין: איוב לא היה ולא נברא אלא משל היה

בן יהוידע

שם. איוב לא היה ולא נברא אלא משל היה. כ"ל בס"ד הוא היה בגלגול ראשון שנחנבלל בו תרם, ולא היה בעוה"ז בסוד הגלגול קודם זה הגלגול, ולא נברא, כלומר לא נימול, כי האדם נשלמה צריחה שלו ע"י המילה, כמ"ש המפרשים ז"ל ע"פ נעשה אדם לשון רבים, פירוש נעשה אני והמהול, כי קודם שנימול האדם עדיין הוא חסר, דארז"ל לא נקרא אברהם אב"ה שלם אלא עד ששל, דכתיב התהלך לפני והיה תמים, וארז"ל איוב נולד מהול ולא הטיף דם ברית, ואע"פ שגולד האדם מהול חס לא יטיף דם ברית נחשב כאלו עדיין הוא ערל, ולז"א לא נברא, ר"ל גמר הבריה שיהיה לאדם ע"י המילה לא היה לאיוב, מאחר שלא נימול ולא הטיף דם ברית ואמר אלא משל היה, דיוע מ"ש במ"א, שהאדם מנייר אותיות שלום בגופו, כ"ל הש"ן בסוף החיט, ש"ס בו ג' קוין, ומ"ס סתומה דשלוש מליירת צפה האדם, כאשר יפתח פיו נראה פיו מ"ס סתומה, ואות ל' מלייר בזקפת היד מן הזרוע, דאו פרק הזרוע הוא ראש אות ל', ופרק הסמוך לזרוע הוא אמצע אות ל', ושאר הגוף הוא רגל אות ל', ואות ו' דשלוש הוא אות ברית קודם, וכיון דאיוב לא הטיף דם ברית לא נשלם אלו אות ו' דשלוש, ורק האירו בו אותיות שלם דשלוש, שהם אותיות משל, ולז"א לא נברא אלא משל היה:

והנה כתיב [איוב א' ח'] איש היה בארץ עון איוב שמו, וא"י צ"ב (ע"י ע"ה) חד מ"ד סבר איוב לא היה ולא נברא אלא משל היה, ולי"פ כונחו כך, הנה אחד מחציריו אמר לו הן כל אלה יפעל אל שלום עם גבר [ל"ג כ"ט], וא"י בספרים שגילה לו צה סוד הגלגול שנחנבלל אדם שלום פעמים כדי לתקן את עצמו, וגילה לו צה על מה שהלדיק איוב נפשו שאין בו הטא, אולי הטא עוד כאשר היה כבר בעולם פעם אחת, ויסורין באו לו לכפר על הטאו מאל, וזה י"ל איוב לא היה, שלא היה כבר בעולם, ולא נברא י"ל ג"כ לשון עתיד שלא נברא אח"כ עוד הפעם, כי היה באמת הם וישר וירא אלקים. אך יש להשיב על זה הלא מסיים אלא משל היה, ח"כ משמע שלא היה כלל. ויש ליישב דלכאורה קשה אם כל הדבר רק משל היה, ונכתב

וא"כ איפוא מי גבר אשר לא יראה לקנות שלימות, להרחיק כל מדות מגונות מעצמו, ואשרי האדם השוקד תמיד לקרות בספר איוב כי הוא כולו מחמדים, וכבר כתבתי ספר מיוחד לזה, כי מאמר חז"ל הוא [כ"ב טו.] איוב משל הוא על ישראל בכלל, כי בימי שלמה היה ישראל בתכלית השלימות וקרוב לה' כנודע, כי הסטרא אחרא וכת דיליה היה מוכנע לו, והיו אז ישראל במעמד גבוה כמו מעלתו של איוב, שהיה להם בימי שלמה ממש מעין עולם הבא, כמו שהפליגו בטובת איוב, כן היה לכל ישראל בימי שלמה, והחל השטן לקטרג על ישראל, כי מרוב הטובה הם עובדים השם, וזהו ויקם ה' שטן לשלמה, והשם נתן ביד שטן למעט תחלה אחת לאחת ממשלת ישראל, כאשר היה בעו"ה: מתחלה נחלקה מלכות בית דוד והיתה הלוך וחסר, עד שלבסוף נמסרו ישראל ביד שטן לגמרי שייסרם, רק מבלי לעשות בהם כלה ח"ו, כי ע"ז נכרתה הברית לבל יעשה כליון ח"ו, וזהו את נפשו שמור, ומאז החל ישראל לקונן ולדבר ברוב צערם, עד שאנחנו בעו"ה בגולה שכורת ולא מיין,

תיקוני זהר חדש

(כז ע"ג בדפוס הגר"א)

לילה ולית לילה אלא גלות ואיוב מה דאמר בלא הוה משל על (ע"ג) ישראל דאמר (איוב ז) כלה ענן וילך ושמן בעא לקפרא ליה ואמר קב"ה (שס לג) איוב לא בדעת ידבר ויעקב בגין דחזא ברוח קודשא דוחקא דגלותא בתראה בסוף יומיא אמר ויירא יעקב מאד ויצר לו ופליג עמא קדישא בגלות

SPONSORED LZ"N
AHARON BEN YAAKOV SHALOM • LEAH BAS YITZHAK

